

เอกสารประกอบการบรรยาย

วิชากฎหมายอาญา

(มาตรา ๓๓๔ ถึง มาตรา ๓๖๖/๔)

เนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๕

นายชยกมล เกษมสันต์ ณ อรุณยา

ขอบเขตเนื้อหาการบรรยาย

- ลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

หมวด ๑ ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์

หมวด ๒ ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์

หมวด ๓ ความผิดฐานฉ้อโกง

หมวด ๔ ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

หมวด ๕ ความผิดฐานยักยอก

หมวด ๖ ความผิดฐานรับของโจร

หมวด ๗ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

หมวด ๘ ความผิดฐานบุกรุก

- ลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ

ความผิดฐานลักทรัพย์กับฐานอื่นในลักษณะ ๑๒

ความผิดฐานลักทรัพย์เป็นความผิดพื้นฐานอันเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญไปสู่ความผิดฐานอื่น กล่าวคือ ฐานวิ่งราวทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๖ ฐานชิงทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๙ และฐานปล้นทรัพย์ตามมาตรา ๓๔๐ เนื่องจากจะมีความผิดเหล่านี้ได้ผู้กระทำต้องกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ด้วยในตัวเสมอ

นอกจากนี้ความผิดอื่นเช่น ฐานฉ้อโกงตามมาตรา ๓๔๑ ฐานยักยอกตามมาตรา ๓๕๒ มีความคล้ายขององค์ประกอบกับฐานลักทรัพย์ ดังนั้นหากมีความเข้าใจถึงองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์แล้วจะสามารถพิจารณาข้อแตกต่างของฐานอื่นได้ชัดเจนขึ้น

ความผิดฐานลักทรัพย์

มาตรา ๓๓๔ ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

องค์ประกอบภายนอก

๑. ผู้ใด
๒. เอาไป
๓. ทรัพย์ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

องค์ประกอบภายใน

๑. เจตนา
๒. เจตนาพิเศษ (มูลเหตุจูงใจ)

ข้อพิจารณาองค์ประกอบภายนอก

การเอาไป

ก) “การเอาไป” หมายถึง **การแย่งการครอบครองในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์** อันแสดงว่าทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น เพราะหากผู้นั้นมีการครอบครองไว้ก่อนแล้วกลับถือเอามาเป็นของตนย่อมไม่ผิดฐานนี้แต่อาจเป็นความผิดฐานลักยอกตามมาตรา ๓๕๒ หรือหากทรัพย์สินนั้นไม่มีผู้ใดครอบครองเช่นเป็นของผู้คนที่ทำตกหายแล้วเก็บได้ก็ไม่ผิดฐานนี้แต่อาจผิดตามมาตรา ๓๕๒ ววรรคสอง

นอกจากนี้ลักษณะการแย่งการครอบครองเป็นเรื่องที่ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินนั้นไม่ได้เต็มใจมอบให้ และเป็นการที่เอาไปที่มีใช้เพียงชั่วคราว

ประการแรกต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินอยู่ในความครอบครองของใคร การครอบครองนี้ไม่จำเป็นถึงขนาดที่ว่ามีสิทธิครอบครอง แต่ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินนั้นเป็นผู้ที่ควบคุมบังคับเอากับทรัพย์สินนั้นได้ ดังนั้น การแย่งการครอบครองโดยลักเอาทรัพย์สินจากผู้รับฝาก หรือ แม้แต่เอาทรัพย์สินไปจากการครอบครองของผู้ที่ลักทรัพย์สินของผู้อื่นก็เป็นความผิดเช่นกัน

•
ญ.๕๑๙/๒๕๐๒ จำเลยเก็บกระเป๋าสตางค์ของเจ้าของทรัพย์ซึ่ง
เหินบไ้ที่เอดแล้วเลือนหลุดไปในขณะที่นั่งดูภาพยนตร์ใกล้เคียงกัน ถือว่าทรัพย์
นั้นยังอยู่ในความยึดถือของเจ้าของทรัพย์ ไม่ใช่อยู่ในสภาพของตกหาย จำเลยจึง
มีความผิดฐานลักทรัพย์

ญ.๑๗๘๕/๒๕๕๔ ความผิดฐานลักทรัพย์ตามป.อ.มาตรา
๓๓๔,๓๓๕ เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้อง
คดีอาญา กฎหมายให้เรียกทรัพย์คืนหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย หากพนักงาน
อัยการไม่เรียกให้ผู้เสียหายก็มีสิทธิที่จะฟ้องทางแพ่งจากผู้ลักทรัพย์ไปได้ตาม
ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓,๔๔ และ๔๕..... ดังนั้น ผู้ที่ลักทรัพย์ไปจึงมีสิทธิครอบครอง
ดูแลทรัพย์ที่ลักไปไว้เพื่อคืนแก่ผู้เสียหาย เพราะถ้าทรัพย์สูญหายหรือบุบสลาย
ก็ต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในทางแพ่งดังกล่าว การที่จำเลยเอารถจักรยานยนต์ไป
จากส.โดยทุจริต แม้จะเป็นการเอารถไปจากการครอบครองของส.ที่ลักทรัพย์มา
จากผู้เสียหายอีกต่อหนึ่ง จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

• หากผู้ที่เอาทรัพย์สินไปเพียงยึดถือทรัพย์สินนั้นไว้แทนผู้อื่น ความครอบครองในทรัพย์สินนั้นย่อมยังเป็นของผู้ผู้นั้นอยู่ จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่ยกยกออก

ฎ.๒๒๙/๒๕๑๐ (ป) จำเลยทั้งสองเป็นลูกจ้างรายวันเทศบาล โดยจำเลยที่ ๑ มีหน้าที่ขับรถรถยนต์บรรทุกทุกคนงานไปทำการล้างและซ่อมท่อระบายน้ำ จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ล้างและซ่อมท่อ จำเลยทั้งสองร่วมกันดูดเอาน้ำมันเบนซินไปจากรถที่จำเลยที่ ๑ ขับแล้วเอาไปขาย **แม้จำเลยที่ ๑ มีหน้าที่ขับรถยนต์ก็มีหน้าที่ดูแลรักษารถยนต์ ตลอดถึงน้ำมันเบนซินในรถนั้นด้วยก็จริง แต่จำเลยที่ ๑ ก็คงมีหน้าที่ดูแลรักษาเท่านั้น เทศบาลมิได้มอบการครอบครองรถยนต์และน้ำมันเบนซินในรถยนต์ให้จำเลยที่ ๑ ครอบครองแต่อย่างใด** การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑)

ฎ. ๙๕๐/๒๕๓๐ (ป) จำเลยทั้งสองเป็นลูกจ้างกรมชลประทาน ได้รับคำสั่งให้ควบคุมเครื่องต้นน้ำ โดยกรมชลประทานส่งน้ำมันที่ใช้กับเครื่องต้นน้ำดังกล่าวให้ทุกวัน และมีเจ้าหน้าที่ไปควบคุมการปฏิบัติงานและตรวจสอบการใช้ น้ำมัน ดังนี้ น้ำมันยังอยู่ในความครอบครองของกรมชลประทาน เมื่อจำเลยทั้งสองเอาน้ำมันไปขายจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

การที่เจ้าของทรัพย์สินให้ผู้ใดช่วยเหลือดูแลทรัพย์สินชั่วคราวไม่เป็นการส่งมอบการครอบครองหรือฝากทรัพย์สิน ดังนั้น หากผู้นั้นเอาทรัพย์สินไปยืมถือเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เช่น หากเจ้าของวานให้ช่วยถือกระเป๋าเพื่อจะเข้าห้องน้ำ แล้วมีการหยิบเอาเงินในกระเป๋าไป (ฎ. ๑๒๕๓/๒๔๙๑, ฎ. ๑๗๙/๒๕๐๗, ฎ. ๓๒๑/๒๕๑๐, ฎ. ๑๒๓๓๓/๒๕๕๕, ฎ. ๓๙๓๗/๒๕๕๖)

ฎ. ๒๓๘๗/๒๕๖๔ จำเลยเป็นลูกจ้างผู้เสียหายมีหน้าที่ขายรถยนต์ให้ลูกค้าและเก็บเงินจากลูกค้าไม่ว่าจะเป็นเงินค่าจองรถ ค่าดาวน์รถกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ เกี่ยวกับการซื้อขายรถ ซึ่งได้รับจากลูกค้าที่ซื้อรถจากผู้เสียหาย เงินจำนวนต่างๆ ที่จำเลยรับไว้จากลูกค้า เป็นการรับเงินไว้ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างผู้เสียหายซึ่งมีหน้าที่ติดต่อกับลูกค้าผู้มาซื้อรถ จำเลยเพียงแต่รับเงินและยึดถือไว้ชั่วคราวก่อนที่จะนำส่งมอบให้แก่ผู้เสียหายเท่านั้น **อำนาจในการครอบครองควบคุมดูแลเงินดังกล่าวจึงเป็นของผู้เสียหาย** เมื่อจำเลยรับเงินจากลูกค้าผู้เสียหายรวม ๗ ครั้ง แล้วเอาเงินดังกล่าวไปโดยทุจริต จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) วรรคแรก

•
แต่หากมีการส่งมอบการครอบครองให้แล้วผู้นั้นเอาทรัพย์สินไปยืมไม่ผิด
ฐานลักทรัพย์

ฎ. ๓๖๒๙/๒๕๓๘ ผู้เสียหายส่งธนบัตรฉบับละ ๑๐๐ บาทให้แก่
จำเลยเพื่อชำระหนี้ค่าโดยสารเป็นเงิน ๕ บาท **ถือว่าผู้เสียหายส่งมอบการ
ครอบครองธนบัตรดังกล่าวให้จำเลย** การที่จำเลยไม่ทอนเงินให้ทันทีหรือไม่มี
เจตนาจะทอนเงินให้โดยจำเลยเอาเงินส่วนที่เหลือจำนวน ๙๕ บาท เป็นประโยชน์
ของตนโดยทุจริตก็ไม่ใช่ความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะเจตนาทุจริตเกิดขึ้น
ภายหลังที่ธนบัตรอยู่ในความครอบครองของจำเลยแล้ว

คำถาม จำเลยมีความผิดฐานยักยอกหรือไม่ (ฎ.๑๐๖๗/๒๕๔๑,ฎ.
๑๖๓๖/๒๕๒๑,ฎ.๕๙๘/๒๕๔๘)

กรณีที่ทรัพย์สินบางอย่างไม่ได้อยู่ติดตัวตลอดเวลา แต่ยังอยู่ในขอบเขตที่เจ้าของควบคุมบังคับได้ตามลักษณะของทรัพย์สินหรือตามจารีตประเพณี ต้องถือว่าเจ้าของหรือผู้ดูแลยังคงครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่

ฎ.๑๕๙/๒๕๑๒ การที่จำเลยยิงกระป๋องของผู้เสียหายที่ติดถุงของจำเลยไปตายและชำแหละเอาเนื้อกระป๋องไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เสียหายเป็นการแย่งการครอบครองโดยทุจริต เป็นการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ ไม่ใช่ยกยอกของหายตามป.อ.มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง

ฎ.๔๒๐๘/๒๕๔๓ จำเลยเอากระดาศที่ขูไปอุดช่องคั่นเงินจากโทรศัพท์ขณะเหรียญตกลงไปค้างอยู่ การครอบครองและกรรมสิทธิ์ยังคงเป็นของเจ้าของที่รอรับเงินนั้นอยู่ เมื่อเจ้าของออกไปจากตู้โทรศัพท์แล้วจำเลยไปเก็บกระดาศที่อุดนั้นออกแล้วเอาเงินไปจึงผิดฐานลักทรัพย์

กรณีทรัพย์สินหายจากการครอบครองจะยังคงอยู่ในความครอบครองของเจ้าของหรือไม่

- ต้องพิจารณาตามพฤติการณ์เป็นเรื่องไป โดยหากเก็บเอาทรัพย์สินนั้นไปโดยรู้หรือควรรู้ว่าเจ้าของกำลังติดตามหรือจะติดตามเอาคืนย่อมเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ถ้าไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ก็เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหาย

ฎ. ๑๓๖๓/๒๕๐๓ (ป) ทรัพย์สินหายเป็นเรื่องที่ทรัพย์สินหลุดพ้นไปจากความยึดถือของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยมิได้ตั้งใจ มิใช่เรื่องสละการครอบครอง ผู้ใดเก็บเอาทรัพย์สินไปจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือยกยอกทรัพย์สินหายต้องพิจารณาตามพฤติการณ์เป็นรายๆไป คือ ถ้าเก็บเอาไว้โดยรู้หรือควรรู้ว่าทรัพย์สินนั้นเจ้าของกำลังติดตามหรือจะติดตามเพื่อเอาคืนก็เป็นลักทรัพย์ ถ้าไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ก็เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหาย

รถทหารคว่ำป็นตกน้ำ ๑ กระบอก และทหารงมหา ๒ ครั้งไม่พบจึงไปแจ้งความที่อำเภอ ต่อมา คำนวณเดียวกันนั้นเองจำเลยไปงมเอาปืนไปขายเสีย แสดงว่าจำเลยรู้หรือควรรู้ว่ารถทหารคว่ำป็นจมน้ำอยู่ แล้วถือโอกาสตอนปลอดผู้คนไปงมเอาปืนที่อยู่ในระหว่างเจ้าของกำลังติดตามเอาคืน จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ.๒๗๖๙/๒๕๓๔ ผู้เสียหายลืมนุ้กกระดาศใส่เงินไว้ จำเลยเป็นผู้เอาถุ่กกระดาศใส่เงินของ ผู้เสียหายไป และหลังจากรู้ตัวว่าลืมนุ้กกระดาศใส่เงินไว้ที่ร้านจำเลยเพียง ๑๐ นาที ผู้เสียหายก็รีบออก จากสำนักงานที่ดินซึ่งอยู่บริเวณเดียวกับร้านจำเลยติดตามถุ่กกระดาศใส่เงินทันที เช่นนี้ถือได้ว่า ผู้เสียหายยังมีการครอบครองถุ่กกระดาศใส่เงินอยู่ เมื่อจำเลยเอาไปจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

กรณีทรัพย์สินของคนตายจะถือว่าความครอบครองอยู่ที่ผู้ใด แม้คนตายไม่อาจครอบครองทรัพย์สินได้ แต่ทรัพย์สินนั้นย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทและไม่ใช้ทรัพย์สินที่ไม่มีผู้ใดครอบครอง การฆ่าคนแล้วเอาทรัพย์สินไปจากศพ หรือการที่เครื่องบินตกจนผู้โดยสารตายแล้วมีผู้ไปเอาทรัพย์สินที่ตกกระจายอยู่ย่อมผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่ยกยอกของหาย (ฎ.๑๖๒๖/๒๕๐๐, ฎ.๘๓๒๙/๒๕๔๐)

แต่หากเกิดอุบัติเหตุในป่าลึกคนตายหายสาบสูญโดยไม่รู้ว่าเป็นญาติใครและไม่มีใครตามหาแล้ว การที่เอาทรัพย์สินที่ติดตัวผู้ตายไปอาจเป็นความผิดฐานยกยอกของหายได้ (ฎ.๑๕๖/๒๔๘๗)

ประการที่สองต้องพิจารณาว่าการแย่งการครอบครองนั้นหมายถึงเจ้าของ หรือผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินไม่เต็มใจมอบการครอบครองให้แก่ผู้เอาทรัพย์สินนั้นไป

ฎ.๓๙๓๕/๒๕๕๓ จำเลยมีเจตนาทุจริตที่จะเอาสุราต่างประเทศของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น การที่จำเลยเอาสุราต่างประเทศใส่ลังนำไปแล้วนำไปชำระเงินเท่ากับราคานำปลา เป็นเพียงกลอุบายของจำเลยเพื่อเอาสุราต่างประเทศไปโดยทุจริตเท่านั้น โดยพนักงานเคชเชียร์ตัวแทนของผู้เสียหายมิได้มีเจตนาส่งมอบการครอบครองสุราต่างประเทศให้จำเลย จึงผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่ฉ้อโกง

ฎ. ๔๑๔๖/๒๕๖๒ จำเลยเข้าไปที่ร้านโดนัทที่เกิดเหตุแล้วบอก ส. พนักงานขายว่า “โดนัทที่เหลืออยู่ขอเหมาหมด” เมื่อ ส. นำโดนัทบรรจุใส่กล่องและนำกล่องใส่ถุงพลาสติกและคิดเงินว่าจำนวน ๑,๔๔๐ บาท จำเลยพูดว่า “ทำไมต้องจ่าย เพราะเป็นหุ้นส่วนบริษัท หนูรู้มัยว่าพี่เป็นใคร ถ้าไม่รู้ให้โทรไปถาม อ. บอกเค้าว่า น้องชายเค้าที่เป็นเจ้าของตัวจริงจะเอาไปทานบ้าง อีกไม่กี่วันร้านก็ปิดไม่ใช่หรอ” และหยิบเอาขนมโดนัทเดินออกจากร้านที่เกิดเหตุ เมื่อจำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าธุรกิจโดนัทที่ร้านเกิดเหตุเป็นธุรกิจในรูปแบบหุ้นส่วน อ. เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งที่ยอมรับผิดชอบในผลกำไรขาดทุนและทราบว่า อ. เป็นผู้บริหารธุรกิจขายโดนัทจนห้ามมิให้ ท. ที่เป็นน้องชายของจำเลยมายุ่งได้ เงินลงทุนของครอบครัวจำเลยที่ร้านเกิดเหตุหมดไปแล้ว และเป็นภาระหนี้สินที่ ส. และ ล. บิดามารดาจำเลยต้องไปดำเนินการเอา กับ อ. ต่างหาก ดังนั้นพฤติการณ์ของจำเลยลักษณะหลอกว่าจะเหมาขนมโดนัททั้งหมดและเอาขนมโดนัทไปโดยจงใจไม่จ่ายเงินยอมทำให้ ส. พนักงานขายต้องรับผิดชอบในราคาขนมโดนัทดังกล่าว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยทุจริตอันเป็นความผิดฐานฉ้อโกงแล้ว ส่วนการที่จำเลยยังถือถุงขนมโดนัทอยู่ภายในศูนย์การค้าด้วยท่าทางการเดินเป็นปกติไม่มีลักษณะท่าทางกำลังวิ่งหลบหนี ทั้ง ส. ไม่ได้เรียกพนักงานรักษาความปลอดภัยให้ตามจำเลยมาจ่ายเงิน หากทำให้ความผิดฐานฉ้อโกงที่สำเร็จแล้วไม่มีความผิดไม่

ประการที่สามการแข่งการครอบครองนี้ต้องเอาไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ ไม่ใช่เอาไปเพียงชั่วคราว

ฎ. ๑๙๑๕/๒๕๔๓ แอบเอารถผู้อื่นไปกินข้าวต้ม เมื่อกินเสร็จแล้วจะนำมาส่งคืนเป็นเพียงการเอา
ทรัพย์สินไปเพียงชั่วคราว ไม่ใช่เอาไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ ไม่ผิดฐานลักทรัพย์เพราะขาดเจตนาทุจริต

ฎ. ๗๘๘๐/๒๕๔๗ หลังจากจำเลยทั้งสองร่วมกันทำร้ายผู้เสียหายที่ ๒ และที่ ๓ แล้ว จำเลยทั้งสอง
หลบหนีไป โดยจำเลยที่ ๒ ขับรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ ๔ ไปด้วย หลังเกิดเหตุสองวันพบ
รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ ๔ จอดอยู่ที่ป้อมตำรวจ หากจำเลยทั้งสองมีเจตนาจะเอารถจักรยานยนต์ของ
ผู้เสียหายที่ ๔ ไปโดยทุจริตก็สามารถทำได้ แต่จำเลยที่ ๒ กลับไปจอดไว้ที่ป้อมตำรวจ แสดงว่าจำเลยที่ ๒ มี
เจตนาเพียงใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะหลบหนีเท่านั้น หาได้มีเจตนาทุจริตไม่ จึงไม่มีความผิดฐานลัก
ทรัพย์

ฎ. ๙๓๙๓/๒๕๕๗ รถจักรยานของผู้เสียหายถูกทิ้งไว้ข้างถนนห่างจากถนนเพียง ๕ เมตร ซึ่ง
สามารถพบเห็นได้โดยง่าย และเมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่เกิดเหตุจนถึงวันที่พบรถเป็นเวลา ๙ วัน ซึ่งถ้าหาก
จำเลยมีเจตนาที่จะลักเอารถดังกล่าวไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน ย่อมต้องนำรถจักรยานดังกล่าวไปจากบริเวณที่
เกิดเหตุแล้ว อีกทั้งจุดที่พบก็อยู่ห่างจากจุดเกิดเหตุประมาณ ๒๐ เมตร จึงเชื่อได้ว่าจำเลยกับพวกนำรถ
ดังกล่าวมาทิ้งไว้โดยมีเจตนาเพื่อที่จะไม่ให้ผู้เสียหายใช้รถจักรยานในการหลบหนีหรือขี่กลับบ้าน จำเลยกับ
พวกไม่ได้ประสงค์เอารถจักรยานไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้เสียหาย ไม่ผิดฐานลักทรัพย์

(ฎ. ๔๕๓๘/๒๕๕๘)

ข) การเอาไปโดยการแย่งการครอบครองจะสำเร็จเมื่อการพาเอาทรัพย์สินให้เคลื่อนที่และอยู่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้

ข.๑ การพาเอาทรัพย์สินให้เคลื่อนที่ คือ ทำให้ทรัพย์สินนั้นได้เคลื่อนย้ายจากจุดเดิมทุกจุดแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม ทั้งนี้หากเคลื่อนที่แล้วแม้จะกลับมาอยู่ที่เดิมก็ถือว่าความผิดสำเร็จแล้ว

ฎ.๘๐๙๘/๒๕๔๐ จำเลยกับพวกใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะทำการปล้นสร้อยข้อมือทองคำของผู้เสียหาย เมื่อคนร้ายคนหนึ่งปลดทรัพย์สินออกไปจากข้อมือผู้เสียหายได้แล้ว ทรัพย์สินนั้นจึงขาดจากการครอบครองของผู้เสียหาย แต่อยู่ในมือของคนร้ายพร้อมที่จะนำไปได้ ย่อมเป็นการเคลื่อนที่ไปจากแหล่งที่ทรัพย์สินนั้นติดตรึงอยู่ตามปกติไปอยู่ในความครอบครองของคนร้าย เป็นการเอาไปโดยสมบูรณ์ เป็นปล้นทรัพย์สินสำเร็จ แม้ผู้เสียหายแย่งคืนมาในทันทีก็เป็นการเกิดขึ้นหลังจากการพาเอาทรัพย์สินนั้นไปแล้ว ย่อมไม่ทำให้การพาเอาทรัพย์สินซึ่งสมบูรณ์แล้วกลับเป็นไม่สมบูรณ์ไปได้

ฎ.๓๔๖๓/๒๕๕๔ การที่จำเลยนั่งคว่อมอเตอร์จักรยานยนต์ของผู้เสียหาย เป็นการลงมือกระทำความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว แม้จำเลยจะสตาร์ทเครื่องด้วยเท้าไม่ติดและต่อสายตรงไม่สำเร็จ แต่จำเลยก็พาทรัพย์สินที่ไปจากที่จอดไว้ ๕ ถึง ๑๐ เมตร เป็นการพาทรัพย์สินเคลื่อนที่ไปได้แล้ว จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ.๔๑๓/๒๕๕๒ จำเลยยังมีได้พาเตาอบของผู้เสียหายออกไปพ้นนอก
ห้างสรรพสินค้าของผู้เสียหาย แต่ก็ได้เลื่อนย้ายออกจากจุดที่ผู้เสียหายเก็บหรือวางทรัพย์สินนั้นไว้
ทั้งยังผ่านจุดที่ลูกค้าจะต้องชำระค่าสินค้าแก่พนักงานเก็บเงินไปแล้ว จึงถือได้ว่าพาทรัพย์สินของ
ผู้เสียหายเคลื่อนที่ไปแล้วโดยมีเจตนาทุจริต การกระทำของจำเลยเป็นความผิดสำเร็จ

ฎ.๖๐๘๐/๒๕๕๖ จำเลยกับพวกร่วมกันลักหม้อแปลงไฟฟ้าของผู้เสียหาย โดยขึ้นไปบนเสาไฟฟ้าแล้วเลื้อยตัดลวดสลิงที่ยึดหม้อแปลงไฟฟ้า และใช้เชือกผูกผกคล้องจากคานบน
เสาไฟฟ้า เมื่อหม้อแปลงไฟฟ้าเคลื่อนจากจุดที่ติดตั้งเดิมและถูกเคลื่อนมาอยู่บนพื้นดิน ถือว่า
เป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์สินหม้อแปลงไฟฟ้า อันเป็นลักทรัพย์สำเร็จแล้ว แม้จำเลยกับพวกจะยังไม่
ทันยกหม้อแปลงไฟฟ้าขึ้นรถยนต์กระบะเพราะหม้อแปลงไฟฟ้ามีน้ำหนักมาก (มีหมายเหตุท้าย
ฎีกาวานะเป็นเพียงพยายาม/ดูเปรียบเทียบกับฎ.๗๐๕๓/๒๕๕๕)

การพาทรัพย์สินให้เคลื่อนที่ไม่เฉพาะแต่การกระทำทางกายภาพที่ต้องจับตัว
ทรัพย์สินเท่านั้น วิธีการอื่นใด เช่น การหลอกให้ผู้อื่นหยิบทรัพย์สินมาให้ การล่อสัตว์ให้ตาม
ออกมา หรือการใช้ท่อต่อให้ของเหลวไหลก็มีผลเช่นเดียวกัน

ฎ.๒๙๖๑/๒๕๒๒ จำเลยลักใบยาโดยใช้ ร.และ ก. ขนไป โดย ร. และ ก. ไม่รู้ไม่ได้
ร่วมกระทำความผิด จำเลยเป็นผู้ลักทรัพย์

ข.๒ อยู่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้ คือ มีอำนาจเหนือทรัพย์สินนั้นแล้วมิใช่เพียงขั้นตอนที่แยกทรัพย์สินนั้นออกจากกันไม่ว่าโดยธรรมชาติหรือมนุษย์ จึงจะถือเป็นความผิดสำเร็จ

หากคนร้ายปลดโคออกจากเกวียนเป็นขั้นตอนแยกทรัพย์สิน หากต้อนโคให้เดินตามไปในทิศทางที่ตนต้องการได้ย่อมเป็นการเคลื่อนที่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้ เป็นลักทรัพย์สำเร็จ แต่หากปลดโคออกจากเกวียนแล้ว โคไม่ยอมเดินก็ดี หรือโควิ่งหนียังไล่จับไม่ได้ก็ดี ก็ยังไม่อยู่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้ จึงเป็นเพียงพยายาม (เทียบฎ.๒๘๗/๒๕๑๐ และฎ.๕๐/๒๕๖๔)

ฎ.๒๗๒/๒๕๒๗ จำเลยมีเจตนาลักสร้อยคอซึ่งบุตรผู้เสียหายสวมใส่อยู่ พอใช้กรรไกรตัดสร้อยขาดตกลงยังพื้นดิน ยังมิได้ยึดถือเอาสร้อยก็มีคนบอกให้ผู้เสียหายรู้และเก็บเอาสร้อยไว้เสียก่อน จะถือว่าจำเลยเอาสร้อยนั้นไปยังไม่ได้ ย่อมมีความผิดฐานพยายามลักทรัพย์เท่านั้น

ฎ.๓๑๔๒/๒๕๕๗ ประสงค์จะลักน้ำยาง จำเลยเพียงกรีดยางแล้วน้ำยางไหลมาอยู่ในถ้วยรอง ผิดฐานพยายามลักทรัพย์

ฏ.๗๐๓๕/๒๕๔๕ สุกกรตัวเกิดเหตุมีน้ำหนักเกือบ ๒๐๐ กิโลกรัม ไม่สามารถอุ้มหรือจับไปโดยง่าย ทั้งวัดเจ้าของสุกรก็ไม่ได้กักขังแต่ปล่อยให้มีอิสระ ขณะตำรวจเข้าจับกุมจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ถึงที่ ๕ กำลังช่วยกันดึงและผลักดันสุกรให้เข้าไปในช่องบรรจุ สุกกรยังไม่ได้เข้าไปในช่องทั้งตัว ทั้งยังไม่ได้นำขึ้นรถ จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ถึงที่ ๕ ยังไม่อยู่ในฐานะที่สามารถนำสุกรไปได้ การกระทำจึงยังไม่บรรลุผล คงผิดฐานพยายามลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะ (ฏ.๔๓๙๙-๔๓๕๐/๒๕๕๕ ทำนองเดียวกัน และเปรียบเทียบกับฏ.๖๐๘๐/๒๕๔๖ ที่กล่าวแล้ว)

หากยังไม่มี การกระทำถึงขั้นที่ถือว่าลงมือแล้วย่อมไม่เป็นความผิด

ฏ.๑๘๔๙/๒๕๖๔ บริเวณที่จำเลยที่ ๑ ขับรถกระบะเข้าไปจอดเป็นที่โล่งห่างจากอาคารโรงงานของผู้เสียหาย แม้บริเวณดังกล่าวมิใช่สถานที่ที่บุคคลใดจะเข้าไปหาปลาหรือหาหนู ทั้งปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีคิมและกรรไกรของกลางที่ใช้ตัดสายไฟฟ้าได้อยู่ในรถกระบะ ทำให้เห็นว่าจำเลยทั้งสองมีเจตนาที่จะเข้าไปลักทรัพย์ในโรงงานของผู้เสียหาย แต่บริเวณที่จำเลยที่ ๑ ขับรถกระบะไปจอดดังกล่าวยังอยู่ห่างจากตู้ควบคุมที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองจะเข้าไปลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศ ประกอบกับการลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศจำเลยทั้งสองจะต้องลงจากรถไปตัดสายไฟฟ้าและถอดเครื่องปรับอากาศจากจุดที่ติดตั้งไว้ เมื่อจำเลยทั้งสองเพิกกระทำเพียงใช้ไฟฉายส่องไปรอบพื้นที่อันมีลักษณะเป็นการดูลาดเลา โดยยังมิได้ลงจากรถกระบะ จึงยังไม่อยู่ในวิสัยที่จะลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศดังกล่าวได้ การกระทำของจำเลยทั้งสองยังถือไม่ได้ว่าเป็นการลงมือกระทำความผิดในอันที่จะลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศของผู้เสียหายตามฟ้อง

ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

ก) ทรัพย์สิน หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้ ทั้งต้องเคลื่อนที่ได้ ดังนั้นจึงต้องเป็นสังหาริมทรัพย์เท่านั้น อสังหาริมทรัพย์เฉพาะที่แยกออกมาเป็นสังหาริมทรัพย์แล้วเท่านั้นที่อาจถูกเอาไปได้ (ฎ.๕๗๔/๒๕๒๗, ฎ.๘๑๖/๒๕๔๐, ฎ.๕๔๒๓/๒๕๔๑, ฎ.๕๖๕/๒๕๔๒)

ฎ.๒๗๖๓/๒๕๔๑ การที่เพียงแต่ได้รับสิทธิให้เก็บรังนกอีแอ่น แต่ยังไม่ได้ยึดถือครอบครองจึงยังไม่เป็นเจ้าของ จำเลยทั้งสองมาเก็บรังนกไปจึงไม่ผิดฐานลักทรัพย์

•
ฎ.๗๖๘๐/๒๕๕๓ จำเลยทั้งสองทำบันทึกข้อตกลงโอนสิทธิเรียกร้องค่าสินค้าที่มีอยู่ ต่อลูกค้ารวม ๒๓ ราย ให้แก่โจทก์ ต่อมาจำเลยทั้งสองกลับใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกค้าบางราย ชำระค่าสินค้าแก่จำเลยทั้งสอง แต่สิทธิเรียกร้องดังกล่าวมิใช่วัตถุประสงค์ที่มีรูปร่างที่สามารถเคลื่อนที่ได้ อันอาจจะมีการเอาไปได้ตามความหมายของคำว่าทรัพย์สิน ในความผิดอาญาฐานลักทรัพย์ ทั้ง การที่จำเลยทั้งสองไปขอรับเงินหรือเช็คค่าสินค้าจากลูกค้านั้น ก็ไม่ได้เป็นการกระทำแทนโจทก์ ดังนั้นเงินและเช็คดังกล่าวจึงไม่ใช่ทรัพย์สินของโจทก์ การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงไม่เป็น ความผิดฐานลักทรัพย์หรือยักยอกทรัพย์ของโจทก์ แต่เป็นเพียงการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงอัน เป็นการผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้น

ข้อมูลถือเป็นทรัพย์สินหรือไม่

ฎ.๕๑๖๑/๒๕๔๗ ข้อมูลไม่นับเป็นวัตถุประสงค์มีรูปร่าง เป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ถ่ายทอด ความหมายของข้อมูลโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ มิใช่รูปร่างของข้อมูล เมื่อ ปพพ. มาตรา ๑๓๗ บัญญัติว่า ทรัพย์สินหมายความว่าวัตถุประสงค์มีรูปร่าง ข้อมูลในแผ่นบันทึกข้อมูลจึงไม่ถือว่าเป็น ทรัพย์สิน การที่จำเลยนำแผ่นบันทึกข้อมูลไปลอกข้อมูลจากแผ่นบันทึกข้อมูลของโจทก์รวมจึงไม่ เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

พลังงานเป็นทรัพย์สินที่อาจถูกลักได้หรือไม่

กระแสไฟฟ้า ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยยุติว่าเป็นทรัพย์สินที่ลักได้ (ฎ.๘๗๗/๒๕๐๑, ฎ.๑๘๘๐/๒๕๔๒, ฎ.๒๒๘๖/๒๕๔๕, ฎ.๖๓๘๔/๒๕๔๗, ฎ.๔๘๑/๒๕๔๙) ทั้งนี้อาจมองว่าวัตถุที่มีรูปร่างนั้น ไม่ได้หมายถึงว่าต้องสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าหรือสัมผัสได้เท่านั้น

ฎ.๑๘๘๐/๒๕๔๒ (ป) สัญญาณโทรศัพท์เป็นกระแสไฟฟ้าที่แปลงมาจากเสียงพูดเคลื่อนที่ไปตามสายลวดตัวนำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การที่จำเลยลักเอาสัญญาณโทรศัพท์จากตู้โทรศัพท์ใช้ จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์เช่นเดียวกับการลักกระแสไฟฟ้า

ฎ.๕๓๕๔/๒๕๓๙ จำเลยนำโทรศัพท์มือถือมาปรับจูนและก๊อปปี้คลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้เสียหายแล้วใช้รับส่งวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเพียงการแย่งใช้คลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้เสียหายโดยไม่มีสิทธิ มิใช่การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ (ฎ.๘๑๗๗/๒๕๔๓)

ศพเป็นทรัพย์หรือไม่

หากศพนั้นมีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือกรรมสิทธิ์รวม คือมีการถือเอาหรือหวงกันแล้ว ศพ อาจเป็นวัตถุแห่งการลักได้ เช่น โศภนกระดูกในพิพิธภัณฑ (เทียบฎ.๑๑๗๔/๒๕๐๘) ดังนั้นหาก เอาไปโดยทุจริตอาจเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๔ นอกเหนือไปจากความผิดตามมาตรา ๓๖๖/๓ คือการเคลื่อนย้ายศพโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ยังอาจมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามมาตรา ๓๕๘ ได้อีกด้วย

ทรัพย์นอกพาณิชย์

ทรัพย์ที่ไม่อาจถือเอาได้ เช่น สายลม ก้อนเมฆ

สำหรับทรัพย์ผิดกฎหมาย เช่น ของเถื่อนเป็นต้น แม้จะไม่สามารถถือเอาได้และไม่ อาจโอนกันได้โดยผลของกฎหมาย ก็สามารถเป็นทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์หรือยกยอก ได้

ฎ.๑๙๗/๒๕๙๐ เจ้าพนักงานสรรพสามิตจับสุราไปแล้ว เอาสุรานั้นเสียโดยเจตนา ทุจริตย่อมมีความผิดฐานยกยอก และถือว่าเจ้าของสุราเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษ ได้

ข) ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

ข.๑ กรณีจำนำ

หากผู้ที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิไปเอาทรัพย์สินของตนที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น ย่อมไม่ผิดฐานลักทรัพย์ ดังนั้น การที่ผู้จำนำไปเอาทรัพย์สินของตนจากผู้รับจำนำจึงไม่ผิดตาม มาตรา ๓๓๔ แต่ทั้งนี้มีความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตามมาตรา ๓๔๙

ข.๒ กรณีฝากทรัพย์

ฎ.๖๒๔/๒๕๕๓ การกระทำที่จะครอบงำประกอบความผิดฐานลักทรัพย์นั้น จะต้อง เป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต เงินฝากในบัญชีของ โจทก์ที่ ๑ ที่ฝากไว้กับจำเลยทั้งสองตกเป็นกรรมสิทธิของจำเลยทั้งสองและตกอยู่ในความ ครอบครองของจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองผู้รับฝากย่อมมีสิทธิที่จะบริหารจัดการเงินฝาก ประการใดก็ได้ คงมีหน้าที่เพียงต้องคืนเงินตามที่โจทก์ทั้งสองฝากไว้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องคืน เงินจำนวนเดียวกับที่ฝากไว้ การที่จำเลยทั้งสองเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ที่ ๑ จึง ไม่ใช่การเอาทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสองไป การกระทำของจำเลยทั้งสองไม่ครอบงำประกอบ ความผิดฐานลักทรัพย์

ข.๓ กรณีนิติกรรมโมฆะ

ฎ. ๓๐๓/๒๕๐๓ จำเลยได้ขายกระป๋องของกลางให้แก่ผู้เสียหาย แต่ยังไม่มีการจดทะเบียนโอน จึงตกเป็นโมฆะตามปพพ. มาตรา ๔๕๖ เมื่อจำเลยผู้ขายเอากระป๋องกลับไปจากผู้เสียหาย การกระทำของจำเลยย่อมไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะกรรมสิทธิ์ยังอยู่ที่จำเลย

ข.๔ กรณีส่วนควบ

ฎ. ๑๐๙๓/๒๕๓๗ กรณีเป็นเรื่องเอาสิ่งหาทรัพย์สินของบุคคลอื่นหลายคนมารวมกันเข้าเป็นรถยนต์ชนิดมีตัวถังเป็นส่วนควบ เมื่อตัวรถยนต์ของผู้ให้เช่าซื้อถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินประเภทตามปพพ. มาตรา ๑๓๑๖ ผู้ให้เช่าซื้อเป็นเจ้าของตัวรถยนต์จึงเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่รวมเข้ากันแต่เพียงผู้เดียว โจทก์หาใช่เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไม่ เมื่อผู้ให้เช่าซื้อเอารถยนต์นั้นไป จึงหาใช่เป็นการเอาทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย การกระทำไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

•

ญ.๕๐๒/๒๕๖๓ ก่อนเกิดเหตุจำเลยกับผู้เสียหายอยู่กินกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรส และระหว่างอยู่กินด้วยกันร่วมกันลงทุนประกอบกิจการร้านอินเทอร์เน็ตที่บ้านผู้เสียหาย ทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ระหว่างอยู่กินกันฉันสามีภริยา ย่อมเป็นกรรมสิทธิ์รวม โดยแต่ละฝ่ายมี กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวคนละส่วนเท่าๆ กัน เมื่อเลิกกันต้องแบ่งกรรมสิทธิ์คนละครึ่ง การ ที่จำเลยกับพวกรวมทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมขณะอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายไป เป็นของตนฝ่ายเดียวทั้งหมด เป็นการเอาทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต จำเลยจึงมีความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์

ข้อสังเกต

ฎ.๙/๒๕๔๓ จำเลยลักบัตรเอ. ที. เอ็ม. ของผู้เสียหายแล้วไปถอนเงินของผู้เสียหาย โดยผ่านเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ เป็นความผิดฐานลักบัตรฯ และลักเงินผู้เสียหาย ต่างกรรมกัน และยังเป็นความผิดตามมาตรา ๑๘๘ ต้องลงโทษตามมาตรา ๑๘๘ ซึ่งเป็นบทหนัก

ข้อเท็จจริงเรื่องนี้ได้ความว่ามีการส่งบัตรไปให้ผู้เสียหายแล้ว ส่วนถ้ายังไม่มีการส่งบัตรฯไปให้ผู้เสียหายเคยมีฎ.๖๑๓/๒๕๔๐วินิจฉัยว่าเงินที่จำเลยกดออกมาเป็นของธนาคาร

ฎ.๖๕๐/๒๕๑๐ จำเลยจํานำสร้อยคอของตนไว้กับผู้เสียหายเพื่อเอามาเล่นการพนัน แล้วจำเลยกระซากลักสร้อยเส้นนั้นไปจากคอผู้เสียหาย ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ข้อเท็จจริงหากเปลี่ยนเป็นว่า จำเลยแพ้นั้นจึงตีสร้อยคอเป็นการชำระหนี้ ย่อมเท่ากับเป็นการมอบการครอบครองสละกรรมสิทธิ์ให้ผู้เสียหาย แม้การชำระหนี้พนันจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ ปพพ.มาตรา ๔๑๑ บัญญัติว่าหาอาจจะเรียกร้องคืนทรัพย์หาได้ไม่ ผู้เสียหายย่อมมีอำนาจเหนือทรัพย์แล้ว หากจำเลยเอากลับมาย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์

ญ.๓๘๕๕/๒๕๖๓ แม้ลำคอเห็นได้ว่าเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกาย แต่ลักษณะของบาดแผลซึ่งฉีกขาดเพียงเล็กน้อย ย่อมแสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้ใช้มีดปาดคอให้ลึกเพื่อให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ส่วนบาดแผลอื่นที่ผู้เสียหายได้รับก็เป็นเพียงแผลฉีกขาดและแผลถลอกเท่านั้น อีกทั้งหลังเกิดเหตุจำเลยยอมให้ผู้เสียหายเข้าห้องน้ำเพื่อล้างบาดแผล พฤติการณ์ดังกล่าวมีเหตุผลให้เชื่อได้ว่าจำเลยไม่มีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย คงมีแต่เจตนาทำร้ายเท่านั้น ขณะที่จำเลยนั่งคร่อมผู้เสียหายอยู่บนเตียง กระเป๋าสตางค์ของผู้เสียหายวางอยู่บนเตียงและจำเลยดึงลิ้นชักหรือคันทรัพย์สิน ดังนั้น หากจำเลยประสงค์ต่อทรัพย์ตั้งแต่แรกจำเลยน่าจะรีบลักเอากระเป๋าสตางค์และทรัพย์สินอื่นของผู้เสียหายแล้วหลบหนีไปทันที แต่จำเลยยังคงอยู่ในห้องระหว่างที่ผู้เสียหายเข้าห้องน้ำประมาณ ๓๐ นาที และเพิ่งหลบหนีหลังจากที่ผู้เสียหายร้องให้คนช่วย พร้อมทั้งหยิบกระเป๋าสตางค์และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายไป แสดงว่าการลักทรัพย์เกิดขึ้นในภายหลังและขาดตอนจากการทำร้ายร่างกายแล้ว อันเห็นได้ว่าจำเลยไม่มีเจตนาลักทรัพย์โดยใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อให้ความสะดวกแก่การลักทรัพย์หรือการพาทรัพย์นั้นไป และโดยมีอาวุธจำเลยจึงไม่มีความผิดฐานชิงทรัพย์โดยมีอาวุธ แต่มีความผิดฐานลักทรัพย์เท่านั้น

ข้อพิจารณาองค์ประกอบภายใน

๑. เจตนา หมายถึง ผู้กระทำความผิดถึงข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๕๙ วรรคสาม คือรู้ว่าทรัพย์สินเป็นของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยแต่ไม่จำเป็นต้องรู้ว่า เป็นของใคร (ฎ.๑๔๓๓/๒๕๓๐) และไม่สำคัญผิดในข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๒ เช่น เข้าใจว่าตน มีอำนาจเอาไปได้หรือเข้าใจว่าเจ้าของยกให้แล้ว (ฎ.๓๔๑๒/๒๕๕๐) เป็นต้น

การมีเจตนาอาจเป็นได้ทั้งประสงค์ต่อผลที่จะเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไป หรืออาจเป็นเจตนา ย่อมเล็งเห็นผลก็ได้ เช่น การเอารถของผู้อื่นไปทิ้งในแม่น้ำซึ่งเป็นการตัดกรรมสิทธิ์ของเจ้าของ รถ (ฎ.๙๖๕/๒๕๒๑) หรือจำเลยขับรถของผู้เสียหายไปจอดทิ้งไว้ในทุ่งนาซึ่งมีป่าละเมาะห่าง ถนนประมาณครึ่งกิโลเมตร และห่างจากที่เกิดเหตุประมาณ ๒ กิโลเมตร แสดงว่าจำเลยมี เจตนาเอารถยนต์ของผู้เสียหายไปโดยทุจริต เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๔

•
ฎ.๒๑๖/๒๕๐๙ จำเลยยอมให้ผู้เสียหายร่วมประเวณีมีสิ่งตอบแทน แต่ผู้เสียหายผิดข้อตกลง จำเลยไม่พอใจจึงได้ทำร้ายผู้เสียหายแล้วเอาปิ่นของผู้เสียหายไปทิ้งที่ปลักน้ำกลางทุ่งนาเพราะกลัวผู้เสียหายจะยิง การเอาปิ่นไปทิ้งน้ำโดยไม่เอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น แสดงว่าจำเลยไม่มีเจตนาประสงค์จะเอาทรัพย์สิน การเอาปิ่นของผู้เสียหายไปทิ้งจึงไม่ผิดฐานลักทรัพย์

๒. เจตนาพิเศษ (มูลเหตุจูงใจ) หมายถึง ต้องมีเจตนาทุจริต ซึ่งตามมาตรา ๑ (๑) หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ฎ.๒๙๖๐/๒๕๕๒ จำเลยเข้าใจโดยสุจริตว่าป. กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทโจทก์ ร่วมอนุมัติให้จำเลยเบิกเงินเดือนล่วงหน้าของจำเลยได้ แม้จำเลยจะไม่ได้ขออนุมัติจากป. ก่อนตามระเบียบ การเบิกเงินเดือนล่วงหน้าของจำเลยก็ไม่เป็นการเอาทรัพย์สินของโจทก์ร่วมไปโดยทุจริต

•
- ประโยชน์ที่ได้นั้นไม่จำเป็นต้องเป็นประโยชน์ในลักษณะทรัพย์สินก็ถือว่ามิเจตนา
ทุจริต

ฎ.๘๖๗/๒๕๑๓ ส. น. หลอก ซ. ว่า พ. คือ ว. เจ้าของที่ดิน นส.๓ ที่นำมาเป็น
หลักประกันตัว ก. ต่อศาล ซ. หลงเชื่อทำหนังสือรับรองหลักประกันต่อศาล เป็นการกระทำโดย
ทุจริต แม้ ส. น. ไม่ได้ประโยชน์เป็นตัวทรัพย์ แต่ ก. จำเลยที่ศาลให้ประกันตัวไปก็ได้รับ
ประโยชน์โดยการใช้หนังสือรับรองนั้น เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- การเอาทรัพย์ไปที่ไม่ใช่ลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ไม่ถือว่ามิเจตนาพิเศษ

ฎ.๑๖๔๓/๒๕๓๕ จำเลยเอาปืนของผู้เสียหายไปเพื่อจะยิงทำร้าย ส. ซึ่งเป็นชู้กับภริยา
ของจำเลยด้วยความบันดาลโทสะที่เห็น ส. นั่งอยู่กับภริยาของจำเลย มิได้มีเจตนาที่จะเอาปืน
ของผู้เสียหายไปเป็นของตนโดยทุจริต จึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- การเอาทรัพย์สินไปโดยถือวิสาสะ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าไม่มีเจตนาทุจริต

ฎ.๓๘๙๔/๒๕๓๑ จำเลยและ ป.ผู้เสียหายเป็นพี่น้องกัน จำเลยมาขอยืมรถจักรยานยนต์จาก ป. แต่ ป.ไม่ให้ จำเลยแสดงกริยาอะอะโว้ยวายและต่อมาเอารถจักรยานยนต์ไป เป็นเพียงการถือวิสาสะพี่น้อง และเมื่อเอาไปแล้วก็มีได้พาหลบหนีแต่อย่างใด จำเลยจึงขาดเจตนาทุจริต ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ.๒๑๘๘/๒๕๔๕ จำเลยเอาทรัพย์สินไปจากผู้เสียหายก็เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้เสียหายนำไปเล่นการพนัน แสดงว่าจำเลยหาได้มีเจตนาที่จะเอาทรัพย์สินไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับจำเลยหรือผู้อื่นแต่อย่างใด จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานชิงทรัพย์ คงมีแต่ความผิดเฉพาะทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับอันตรายแก่กายตามมาตรา ๒๙๕

- การเอาทรัพย์สินไปในลักษณะเพื่อบังคับชำระหนี้

เดิมศาลฎีกาเคยวินิจฉัยทำนองว่า หากมีการบังคับชำระหนี้โดยการเอาทรัพย์สินไปในจำนวนที่ใกล้เคียงหรือเพียงพอ ถือว่าขาดเจตนาทุจริต เช่น การเอากระบี่กับเกวียนไปแทนการชำระหนี้เงิน การตวงข้าวชำระแทนค่าเช่านาที่ผู้เสียหายค้างกับจำเลย การเอาตุ๋นของผู้เสียหายไปตีชำระหนี้ เป็นต้น (ฎ.๒๕๑/๒๕๑๓, ฎ.๒๐๔๑/๒๕๑๕, ฎ.๑๗๑๕/๒๕๓๔, ฎ.๒๐๐/๒๕๔๔, ฎ.๓๑๕๐/๒๕๔๙)

ต่อมา มี ฎ. ๖๗๔/๒๕๕๔ (ป) วินิจฉัยว่า แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่า จำเลยกับพวกเข้าไปทำร้ายร่างกายผู้เสียหายจนได้รับบาดเจ็บ และบังคับเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปเท่าที่คิดว่าพอกับค่าจ้างที่ผู้เสียหายเป็นหนี้พวกจำเลยอยู่เท่านั้น ไม่ได้เอาทรัพย์สินอื่นๆ ที่มีค่ามากไปด้วยก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยกับพวกดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแล้ว การกระทำของจำเลยกับพวกเป็นการร่วมกันปล้นทรัพย์

ฎ. ๖๗๖๗/๒๕๕๗ ก็วินิจฉัยว่า การแย่งโทรศัพท์มือถือที่เพื่อบังคับชำระหนี้ เป็นความผิดฐานชิงทรัพย์

การที่เจ้าหนี้เอาทรัพย์สินของลูกหนี้ไปเพื่อต่อรองให้ชำระหนี้ กระทำได้หรือไม่

ก. ไม่ได้เพราะไม่มีอำนาจตามกฎหมายให้กระทำได้ หรือ

ข. การกระทำได้กล่าวมิใช่การเอาทรัพย์สินไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ จึงถือไม่ได้ว่ามีเจตนาทุจริต

ฎ.๔๙๓๒/๒๕๖๑การที่จำเลยนำรถยนต์ของผู้เสียหายไปเพื่อเป็นการประกันหนี้ โดยผลการเช่นนี้จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจใดๆ ตามกฎหมาย ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง อันเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปโดยทุจริตแล้ว การกระทำของจำเลยกับพวกจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

เหตุฉกรรจ์และเหตุที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดลักทรัพย์

(๑) ในเวลากลางคืน

(๒) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกภัยแก่รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นในทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัว ภัยอันตรายใดๆ

(๓) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ หรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ

(๔) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนองให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

(๕) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้

(๖) โดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

(๗) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(๘) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ

(๙) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในสวนสาธารณะ

(๑๐) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

(๑๑) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

(๑๒) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสน

บาท

•

ถ้าความผิดวรรคแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าความผิดวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้ เป็นการกระทำโดยความจำใจหรือความยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓๔ ก็ได้

มาตรา ๓๓๕ ทวิ ผู้ใดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการะบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ได้กระทำในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๓๓๖ ทวิ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ หรือมาตรา ๓๓๖ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆกึ่งหนึ่ง

ข้อพิจารณา

เหตุฉุกเฉินหรือเหตุที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นนี้เป็นพฤติการณ์ประกอบการกระทำ ซึ่งอาศัยข้อเท็จจริงในเรื่องเวลา สถานที่ สถานการณ์ คุณลักษณะของทรัพย์ซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำ หรือลักษณะวิธีการของการกระทำ ทั้งนี้ผู้กระทำจะต้องรู้ข้อเท็จจริงนั้นด้วยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๒ วรรคท้ายด้วย

มาตรา ๓๓๕ (๑) “เวลากลางคืน” ตามมาตรา ๑ (๑๑) หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น แสดงว่าต้องพิจารณาจากดวงอาทิตย์เป็นสำคัญ มิใช่พิจารณาที่ความสว่างหรือมืด ดังนั้น แม้จะยังไม่มืดแต่หากพระอาทิตย์ตกกลับขอบฟ้าแล้วก็เป็นเวลากลางคืน (ฎ.๖๔๑/๒๔๙๙) ทางกลับกันหากลักทรัพย์ในเวลากลางวันที่เกิดสุริยุปราคาก็ไม่ใช่ความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑)

เวลากลางคืนของวันมีสองช่วง คือ ตั้งแต่หลัง ๐ นาฬิกาจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น และตั้งแต่พระอาทิตย์ตกดินจนถึง ๒๔ นาฬิกา

การลักทรัพย์ในเวลากลางคืนนี้ หมายถึง มีการกระทำตั้งแต่ขั้นลงมือตั้งแต่เวลากลางคืนแล้ว แม้ความผิดจะไปสำเร็จในเวลากลางวันก็ตาม แต่หากมีการลงมือลักทรัพย์ในเวลากลางวันจนความผิดสำเร็จ แม้จะทยอยขนทรัพย์ที่ลักออกมาล่องไปจนถึงกลางคืน ก็ไม่ถือว่าผิดลักทรัพย์ในเวลากลางคืน

(ฎ.๕๔๘/๒๕๔๘)

มาตรา ๓๓๕ (๒) “ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกขภัยแก๊วไฟฟ้า หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นในทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ”

กลุ่มแรก คือ การลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกขภัยแก๊วไฟฟ้า หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นในทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องสถานที่และเวลาเป็นข้อสำคัญ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ถูกกระทำเป็นบุคคลใด

คำว่า “มีเหตุ” แสดงว่าเป็นเวลาปัจจุบันที่มีภัยนั้นๆเกิดขึ้นและมีอยู่จนกว่าจะสิ้นสุดลงสู่ภาวะปกติ ดังนั้น แม้ไฟไหม้จะระงับไปแล้ว แต่หากยังไม่เข้าสู่ภาวะปกติ ก็เข้าตามมาตรานี้

การลักทรัพย์ผู้ที่มุงดูอยู่ในบริเวณดังกล่าว แม้จะมีผู้ใช้เคราะหืร่ายก็เพิ่มโทษตามมาตรา
นี้ได้

รถไฟหรือยานพาหนะที่ใช้ขนส่งสินค้าหรือใช้เป็นส่วนบุคคล โดยที่ไม่ได้ใช้ให้ประชาชน โดยสารย่อมไม่ถือเป็นความผิดตามมาตรา

ฎ.๔๐๒/๒๕๔๖ การลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ ต้องเป็นอุบัติเหตุที่เกิดแก่รถไฟ หรือยานพาหนะที่ประชาชนโดยสารเท่านั้น ตามฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว แม้จำเลยให้การรับสารภาพก็ไม่อาจลงโทษหนักขึ้นตามมาตรา ๓๓๕ (๒) ได้

กลุ่มที่สอง คือ การลักทรัพย์โดยอาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ ซึ่งเป็นเรื่องของสถานการณ์ที่ผู้กระทำผิดฉวยโอกาส

การอาศัยโอกาสที่มีเพลิงไหม้ลักกระปุกอัดจารบีโรงสีเหล็ก ๑ อัน ราคา ๘๐ บาท ของผู้ ขนย้ายสิ่งของหนีไฟโดยทุจริต การลักทรัพย์ในสถานการณ์ดังกล่าวเป็นการซ้ำเติมผู้ที่กำลังอยู่ ในความทุกข์หรือเคราะห์ร้ายโดยอาศัยความวุ่นวายฉวยโอกาส แม้ทรัพย์ที่ลักไปจะไม่รู้ว่าเป็น ของใครก็เข้าข้อนี้ (ฎ.๑๘๐๙/๒๕๑๒)

มาตรา ๓๓๕ (๓) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือโดยผ่านสิ่งเช่น
ว่านั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ

- สิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สินนี้ เป็นสิ่งที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันโดยตรง เช่น
ประตูบ้าน หน้าต่าง เหล็กดัด รั้ว ไซ้ เป็นต้น ดังนั้น หากประตูห้องเปิดอยู่ มิได้มีสภาพเป็นสิ่งกีดกัน
สำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน จำเลยเดินผ่านเข้าไปลักทรัพย์จึงไม่ผิดมาตรานี้ (ฎ.๙๘/๒๕๓๒)

จำเลยลักรถจักรยานยนต์โดยใช้ลูกกุญแจไขกุญแจรถซึ่งใส่ไว้ผิดฐานลักทรัพย์ แต่ไม่ผิดมาตรา
๓๓๕ (๓) เพราะกุญแจรถที่ใส่ไว้ไม่ใช่สิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สินเหมือนเช่นรั้ว ทั้งการไข
ลูกกุญแจก็หาใช่เป็นการทำอันตรายแก่ตัวกุญแจอันจะเข้าเกณฑ์ตามอนุมาณานี้ไม่ (ฎ.๑๐๘๐/๒๕๑๑)
จำเลยใช้กุญแจปลอมไขกุญแจรถและติดเครื่องยนต์ มิใช่เป็นการทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครอง
บุคคลหรือทรัพย์สิน (ฎ.๒๔๔๗/๒๕๒๗) (เพราะกุญแจรถถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวรถ)

- การกระทำตามอนุมาณานี้มีสองประการคือทำอันตราย หรือผ่านเข้าไปด้วยประการใดๆ

การทำอันตราย เช่น ผู้เสียหายใช้ไซ้คล้องยึดกล้องวิดีโอกับตู้โชว์ไว้ จำเลยตัดไซ้เอากล้องไป (ฎ.
๘๙๙๓/๒๕๕๐) การทำลายกุญแจบ้านเพื่อเข้าไปลักทรัพย์ในบ้าน เป็นการทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับ
คุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน (ฎ.๑๐๘๒/๒๕๕๐) จำเลยใช้คีมตัดลวดและซิลซึ่งไซ้ปิดฝาถังน้ำมันเพื่อเปิดจะ
ดูดเอาน้ำมัน แต่ถูกจับเสียก่อน มีความผิดเพียงพยายามลักทรัพย์ตามมาตรา ๘๐, ๓๓๕ (๓) (ฎ.๑๐๘๒/
๒๕๔๙) การงัดกล่องใส่เหรียญโทรศัพท์เพื่อเอาเงินไป (ฎ.๘๙๒๒/๒๕๔๖)

•
ฎ.๓๑๒๑/๒๕๕๒ จำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ใช้เลื่อยตัดกุญแจแล้วเปิดประตูเข้าไปเอาเครื่อง
บดแป้งไฟฟ้าและรถจักรยานยนต์ที่เก็บอยู่ภายในบ้าน ซึ่งรู้อยู่แล้วว่าไม่ใช่บ้านพักของลูกหนี้
และไม่รู้ด้วยว่าทรัพย์ดังกล่าวใช่ของลูกหนี้หรือไม่ไปเพื่อตีชำระหนี้ จึงเป็นการเอาไปโดยทุจริต
จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานโดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือ
ทรัพย์

การผ่านเข้าไปด้วยประการใด ๆ นี้ ศ.จิตติเห็นว่าแม้ตัวผู้กระทำไม่ได้ผ่านสิ่งกีดกั้นเอง
เพียงแต่ใช้ไม้สอยรื้อรั้วเข้าไปเอาทรัพย์ก็เข้าตามความหมายนี้แล้ว

ฎ.๓๐๐๕/๒๕๔๓ การที่จำเลยเข้าไปในรถกระบะ (ลักเครื่องเสียงวิทยุรถยนต์) ของ
ผู้เสียหายโดยผ่านประตูรถ แม้ไม่ปรากฏร่องรอยการถูกจัดแจงซึ่งฟังไม่ได้ว่าจำเลยทำอันตราย
สิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ก็ตาม ก็ถือว่าเป็นการผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครอง
บุคคลหรือทรัพย์เข้าไปด้วยประการใด ๆ ตามมาตรา ๓๓๕ (๓) แล้ว (เทียบฎ.๒๔๔๗/๒๕๔๗)

- การทำอันตรายหรือการผ่านนี้ หมายถึงขณะที่เข้าไปเอาทรัพย์เท่านั้น หากลักเอา
ทรัพย์มาแล้วมีการพังประตูหรือลอดผ่านรั้วบ้านไม่เข้าอนุมาตรานี้

มาตรา ๓๓๕ (๔) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า หรือ
เข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

- ช่องทางตามอนุमतรานี้เป็นช่องทางที่มนุษย์ได้ทำขึ้น แต่สภาพไม่ได้ตั้งใจให้เป็นทาง
คนเข้า เช่น หน้าต่าง ช่องลม ช่องพื้น และเป็นช่องทางที่มีอยู่แล้ว มิใช่การที่ผู้กระทำผิดไปสร้างใหม่
เช่น การเจาะฝ่าหลังคาเข้าไปที่ไม่ผิดตาม (๔) แต่เป็นความผิดตาม (๓)

ฎ.๒๓๘๕/๒๕๓๔ การที่จำเลยปีนหน้าต่างบ้านเข้าไปในบ้านผู้เสียหายเพื่อจะลัก
ทรัพย์ แต่ผู้เสียหายตื่นขึ้นมาพบจำเลยเสียก่อน จึงมีความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ใน
เคหสถานในเวลากลางคืน โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า และ
ฐานบุกรุกในเวลากลางคืน

- การเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้นั้น ผู้เป็นใจไม่จำเป็นต้องกระทำถึงขนาดอยู่
ในฐานะผู้สนับสนุน เพียงแต่เต็มใจเปิดไว้ให้เท่านั้น เช่น การที่ลูกจ้างโกรธนายจ้างจึงเปิด
หน้าต่างทิ้งหรือไม่ใส่กลอนไว้เพื่อให้คนเข้ามาลักทรัพย์ อย่างไรก็ตามการเป็นใจนี้ต้องเป็น
เพื่อให้ลักทรัพย์ ดังนั้น หากลูกจ้างเปิดหน้าต่างทิ้งไว้เพื่อให้เพื่อนปีนแอบเข้ามาหา แต่จำเลย
กลับปีนเข้ามาลักทรัพย์ก็ไม่ใช่ (๔) นี้

มาตรา ๓๓๕ (๕) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่น เพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้

แปลงตัว คือ การทำให้ตนเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น การติดหนวด ใส่วิกผม ส่วน**ปลอมตัว** คือ การทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นบุคคลอื่น เช่น การอ้างว่าเป็นญาติของเจ้าของห้องให้มาเอาของ หรือการอ้างว่าเป็นช่างที่เจ้าของห้องให้มาซ่อมไฟแล้วถือโอกาสลักเอาทรัพย์สินไป สำหรับการมอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่น เช่น ใส่ผ้าโพกคลุม ทาสีหรือเชม่า ทั้งนี้โดยมีเจตนาพิเศษเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าตนได้ หากกระทำได้ดังกล่าวแล้วแต่ยังมีคนจำหน้าได้ก็ถือว่าผิดเช่นกัน

มาตรา ๓๓๕ (๖) โดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

การลงนี้จะอ้างว่าตนเป็นเจ้าพนักงานใดก็ได้และไม่จำเป็นต้องขนาดลงว่าเป็นเจ้าพนักงานกระทำการตามหน้าที่ นอกจากนี้ผู้ถูกลงจะเชื่อหรือไม่หาใช่สาระสำคัญ

ฎ.๔๑๐/๒๕๒๐ แสดงตัวว่าเป็นเจ้าพนักงานขอค้นบ้าน และเข้าไปในบ้านแล้วขู่อะไรทรัพย์สินไป

ข้อสังเกต หากเป็นเจ้าพนักงานจริงไม่ได้ลงอาจผิดตามมาตรา ๑๔๘

มาตรา ๓๓๕ (๗) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

- อาวุธโดยสภาพ คือสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อใช้ประหารชีวิตหรือทำร้ายกัน เช่น ปืน ดาบ มีด หอก นอกจากนี้ตามมาตรา ๑ (๕) ให้หมายความรวมถึงสิ่งที่ไม่ใช่อาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธด้วย

หากเป็นอาวุธโดยสภาพไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ แต่หากสิ่งนั้นไม่ใช่อาวุธโดยสภาพจะต้องมีข้อเท็จจริงยืนยันว่าได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ ฎ.๓๓๕/๒๔๙๓ การมีจอบเสียมอันเป็นเครื่องมือขุดดินเข้าไปขุดดินในนาของผู้อื่น ถือไม่ได้ว่าใช้จอบเสียมเป็นอาวุธ หรือจำเลยถือเคียวกลับจากเกี่ยวข้าวพบไม้ตะบูนที่ปลายนาถือโอกาสลักเอาไป ไม่เป็นหลักทรัพย์โดยมีอาวุธ เพราะไม่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้อย่างอาวุธ (แต่ถ้าไปลักเปิดโดยมีอาวุธปืนติดตัวไปด้วย ย่อมผิดอนุมาตรานี้ ฎ.๓๕๘/๒๔๘๔)

ฎ.๒๐๓๑/๒๕๕๔ สเปร์ย์พริกไทยไม่เป็นอาวุธโดยการใช้หรือเจตนาจะใช้ เพราะไม่มีลักษณะที่จะประทุษร้ายถึงอันตรายสาหัสได้

•

ลักษณะของการมีอาวุธนี้ หมายถึง ไม่จำเป็นต้องติดตัวแต่สามารถที่จะหยิบฉวยได้ในขณะทำการลักทรัพย์ (ลงมือจนถึงความผิดสำเร็จ) การที่ได้อาวุธมาจากสถานที่ลักทรัพย์เอง หรือลักทรัพย์สำเร็จแล้วจึงแย่งอาวุธจากเจ้าทรัพย์ ไม่ใช่เป็นการลักทรัพย์โดยมีอาวุธ (ฎ.๘๘๖/๒๕๙๒)

ข้อสังเกต หากอาวุธนั้นเป็นอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดยังรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา ๓๓๖ ทวิ อีกด้วย

- โดยการร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป หมายความว่า มีลักษณะเป็นตัวการ แต่ไม่รวมถึงผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน (ฎ.๒๔๓๙/๒๕๓๙, ฎ.๓๖๔๒/๒๕๔๐)

ฎ.๔๖๓/๒๕๖๘ ตัวการร่วมกันตามมาตรา ๘๓ จะต้องมีความเจตนาและการกระทำร่วมกัน การที่คนเดินทาง ๕ คน ผ่านไร่อ้อย แต่ละคนถือโอกาสลงไปหักอ้อยกินและลักเอาไปคนละท่อนสองท่อน ไม่เป็นตัวการร่วมกันลักทรัพย์ตามอนุมาณานี้

ฎ.๑๕๒๘/๒๕๔๗ ร่วมกันไปทำร้ายเขาแต่อีกคนเอาทรัพย์เขาไปด้วย ไม่ใช่ร่วมกันลักทรัพย์

ฎ.๒๑๔๘/๒๕๖๔ ก่อนเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ บอกให้จำเลยที่ ๑ ช่วยหากระดาดมาให้ เนื่องจากมีที่จะนำไปขายได้ จำเลยที่ ๑ จึงลักเอากระดาดถ่ายเอกสารของผู้เสียหายนำไปใส่ในรถเข็นที่อยู่ในความรับผิดชอบของจำเลยที่ ๒ แล้วจำเลยที่ ๒ นำรถเข็นดังกล่าวออกไปที่ประตู จากนั้นนำกระดาดทั้งสองกล่องขึ้นรถขนส่งสินค้าแล้วออกไปจากบริษัทผู้เสียหายและนำไปขาย ช่วงเวลาเย็นจำเลยที่ ๒ กลับมาที่บริษัทผู้เสียหาย จำเลยที่ ๒ นำเงินที่ได้จากการขายกระดาดมาแบ่งให้จำเลยที่ ๑ และพนักงานขับรถของจำเลยที่ ๒ การกระทำของจำเลยที่ ๒ ดังกล่าวมีลักษณะเป็นตัวการร่วมแบ่งหน้าที่กันกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำผิด หรือการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม

มาตรา ๓๓๕ (๘) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการ สาธารณะที่ตนเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ

- เคหสถาน มาตรา ๑ (๔) หมายถึง ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยและให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น หากเรือนโรงหรือตึกไม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่ออยู่อาศัย ไม่ถือว่าเป็นเคหสถาน เช่น ตึกสำหรับเลี้ยงนกนางแอ่นโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม เล้าไก่แม้จะไม่ใช่ที่อยู่อาศัยของคน แต่อยู่ในบริเวณบ้านก็ถือเป็นเคหสถาน (ฎ.๓๙๓/๒๕๐๙ (ป))

ฎ.๓๕๘๑/๒๕๕๗ แม้ขณะเกิดเหตุตึกแถวดังกล่าวไม่มีคนอยู่อาศัย แต่โดยสภาพแล้วตึกแถวดังกล่าวเป็นที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย จึงเป็นเคหสถาน การที่จำเลยกับพวกเข้าไปในตึกแถวโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้วเอาทรัพย์สินซึ่งตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เสียหายตามบันทึกข้อตกลงออกไปจากตึกแถวโดยเจตนาทุจริต จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน

ฎ.๒๐๑๕/๒๕๓๖ กุฎิ ตามพจนานุกรมฯหมายความว่า “เรือนหรือตึกสำหรับพระภิกษุหรือเณรอยู่” ดังนั้น กุฎิพระจึงเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับภิกษุสามเณร เป็นเคหสถาน แต่หาใช่สถานที่บูชาสาธารณะตามมาตรา ๓๓๕ (๙) ด้วยไม่

- สถานที่ราชการ หมายถึง สถานที่ตั้งอันเป็นที่ปฏิบัติงานของราชการหรือข้าราชการตามปกติ หรือสถานที่ซึ่งใช้สำหรับปฏิบัติราชการโดยตรง (ฎ.๒๘๔๕/๒๕๔๓, ฎ.๘๑๐๖/๒๕๔๘) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจไม่ใช่สถานที่ราชการ (ฎ.๑๒๔๓/๒๕๔๕)

สถานที่ราชการนี้ไม่รวมถึงบริเวณที่เป็นของที่เป็นราชการดังเช่นเคหสถาน ดังนั้น การลักทรัพย์ในโรงอาหารหรือที่จอดรถของทางราชการ จึงผิดเพียงมาตรา ๓๓๔ (ฎ.๒๘๔๕/๒๕๔๓, ฎ.๕๑๕๒/๒๕๔๘)

ฎ.๑๕๗๙๕/๒๕๕๖ สถานที่จอดรถของโรงพยาบาลเป็นเพียงสถานที่ซึ่งทางราชการจัดไว้สำหรับจอดรถของบรรดาผู้มาติดต่อราชการหรือใช้บริการเท่านั้น หากใช้สถานที่ซึ่งใช้สำหรับปฏิบัติราชการของข้าราชการโดยตรงแต่อย่างใดไม่ การที่จำเลยลักทรัพย์ยานยนต์ของผู้เสียหายจากบริเวณสถานที่จอดรถดังกล่าว จึงมิใช่การลักทรัพย์ในสถานที่ราชการตามมาตรา ๓๓๕ (๘)

- สถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ให้การช่วยเหลือหรือปฏิบัติภารกิจสนองความต้องการเพื่อประโยชน์ของประชาชน อาจไม่ใช่ของทางราชการก็ได้ เช่น โรงพักสินค้าของการท่าเรือสำหรับขนถ่ายสินค้า (ฎ.๗๑/๒๕๐๓) ศาลาการเปรียญไม่ใช่สถานที่บูชาสาธารณะตามมาตรา ๓๓๕ (๘) แต่เป็นสถานที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะตามมาตรา ๓๓๕ (๘) (ฎ.๔๒๘๔/๒๕๔๗)

- “การเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต” มีข้อสังเกตว่า การเข้าไปนี้ต้องเป็นการเข้าไปทั้งตัว ไม่ใช่เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดอันต่างจากมาตรา ๓๖๒ นอกจากนี้กรณีที่เข้าไปโดยมีเหตุสมควรถือว่าได้รับอนุญาตให้เข้าไปโดยปริยาย

ฎ.๙๙๖/๒๔๙๒ การที่จำเลยยื่นมือเข้าไปทางประตูห้องแถวแล้วใช้ไม้สอยกางเกงไป ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๘) ฎ.๒๔๒๑/๒๕๓๒ จำเลยเพียงแต่ยื่นมือผ่านบานเลื่อนไม้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหายแล้วทุบกระจ่ายออมสินของผู้เสียหายลักเอาเงินไป โดยมีได้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหาย จึงไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๘)

จำเลยได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ้านให้เข้าไปเดินสายไฟ จำเลยลักทรัพย์ในบ้าน ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน (ฎ.๑๐๗๖/๒๕๒๖) แต่หากได้รับอนุญาตให้เข้าไปบางส่วนของคนเคหสถานแล้วเข้าไปเกินจากส่วนดังกล่าวถือว่าผิดตาม (๘) เจ้าของบ้านฝากให้เฝ้าบ้าน แต่ปิดห้องที่เก็บทรัพย์สินใส่กุญแจไว้ จำเลยถอดกลอนป็นหน้าต่างเข้าไป ผิดลักทรัพย์ในเคหสถาน (ฎ.๓๕๐/๒๔๙๕)

ฎ.๑๔๒๕๘/๒๕๕๕ เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าในช่วงเวลาดังกล่าววัดหนองบัวได้หวงห้ามมิให้ประชาชนที่มาวัดเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ การที่จำเลยเข้าไปลักประตูเหล็กพับยึดในบริเวณที่เกิดเหตุ จึงมิใช่เป็นการเข้าไปลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่มีความผิดตามตรา ๓๓๕ (๘) คงผิดมาตรา ๓๓๔ เท่านั้น

- “การซ่อนตัว” หมายถึง ขณะที่เข้าไปได้รับอนุญาตโดยชอบ แต่ไม่ยอมออกมา

มาตรา ๓๓๕ (๙) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในสวนสาธารณะ

สถานที่บูชาสาธารณะนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่ในทางศาสนา ซึ่งต่างจากคำว่า สถานที่อันเป็นที่เคารพในทางศาสนาตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสอง ได้แก่ ศาลเจ้า อนุสาวรีย์ เจดีย์ ที่คนเคารพบูชา ส่วนศาลาการเปรียญ ศาลาบำเพ็ญกุศล กุฏิพระ ไม่ใช่สถานที่บูชาสาธารณะ

(ฎ.๔๒๘๔/๒๕๔๗, ฎ.๙๑๙๓/๒๕๕๒, ๙๖๙๓/๒๕๕๔, ฎ.๒๐๑๔/๒๕๓๖)

สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนเข้าไปใช้บริการยานพาหนะดังกล่าว ไม่ว่าจะมียานพาหนะจอดอยู่หรือไม่ก็ตาม เช่น สถานีขนส่งต่างๆ แต่ไม่รวมถึงพื้นที่ที่สร้างขึ้นที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ เช่น พงหญ้าปากทางเข้าสถานี (ฎ.๑๒๘๘๘/๒๕๕๖) และสถานที่จอดรถสาธารณะของรถส่วนบุคคลก็ไม่ใช่ความหมายของอนุมาตรานี้ นอกจากนี้ที่ซึ่งมีป้ายให้รถประจำทางหยุดรับส่งคนโดยสารเป็นระยะ ก็ไม่ใช่ที่จอดรถสาธารณะตามความมุ่งหมายของกฎหมาย (ฎ.๙๘๔/๒๕๐๘)

สวนสาธารณะ กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้องเข้าไป การที่จำเลยยืนอยู่นอกถนนโดยสารประจำทาง ใช้กำลังประทุษร้ายดังตัวผู้เสียหายให้ลงมาจากรถแล้วบังคับเอาทรัพย์สินไป จึงผิดฐานชิงทรัพย์ในสวนสาธารณะตรามมาตรา ๓๓๙ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๕ (๙) (ฎ.๑๐๘๔/๒๕๓๐)

มาตรา ๓๓๕ (๑๐) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

หมายถึง ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไป เช่น โคมไฟฟ้าตามถนน ม้านั่ง
ในสวนสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะ (ฎ.๘๙๒๒/๒๕๔๖) แต่การรูดเอาเงินที่อยู่ในเครื่องโทรศัพท์
สาธารณะไม่ใช่ตามความหมายนี้ (ฎ.๓๘๔๑/๒๕๕๑)

ฎ.๓๑๓๔/๒๕๕๖ สายโทรศัพท์ของโจทก์ร่วม (บ.ทพ.) ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อ
สาธารณประโยชน์

มาตรา ๓๓๕ (๑๑) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

การเป็นนายจ้างลูกจ้างนั้นเป็นไปตาม ปพพ. มาตรา ๕๗๕ ซึ่งลูกจ้างต้องทำงานตามคำสั่ง
ของนายจ้าง ไม่รวมถึงการจ้างเหมา (ฎ.๗๐๒/๒๕๔๗) และขึ้นอยู่กับว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของนายจ้างหรือที่
อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง หากจำกัดว่าต้องเป็นทรัพย์สินที่นายจ้างมอบหมายให้ลูกจ้างนั้นดูแล
รับผิดชอบ (ฎ.๒๙๖๖/๒๕๓๙)

ฎ.๔๙๓๗-๔๙๓๘/๒๕๕๖ จำเลยที่ ๒ เป็นลูกจ้างของผู้เสียหาย ขณะเกิดเหตุทำหน้าที่
ประจำลานจอดเครื่องบิน ไม่มีหน้าที่ขายบัตรโดยสาร และผู้เสียหายไม่ได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๒ ทำ
หน้าที่ดังกล่าว เมื่อจำเลยที่ ๒ รับเงินค่าโดยสารเครื่องบินจากลูกค้า เงินดังกล่าวจึงเป็นของผู้เสียหาย
การที่จำเลยที่ ๒ เอาเงินดังกล่าวไป เป็นการแย่งกรรมสิทธิไปจากผู้เสียหาย เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่
เป็นของนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) มิใช่ความผิดฐานลักทรัพย์

ความเป็นนายจ้างลูกจ้างนั้นถือเป็นเรื่องเฉพาะตัว ดังนั้น จำเลยที่ไม่ใช่ลูกจ้างจึงไม่อาจมีความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) แต่อาจมีความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ (๗) ได้

ฎ.๑๒๘๘๘/๒๕๕๘ จำเลยทั้งสองร่วมกันลักเงินของโจทก์รวมไป จำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างมีความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๗) (๑๑) ส่วนจำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นลูกจ้างย่อมไม่อาจร่วมกันลักทรัพย์นายจ้างได้ แต่ก็ถือว่าร่วมกันลักทรัพย์ตั้งแต่สองคนขึ้นไปตามมาตรา ๓๓๕ (๗) ววรรคแรก

มาตรา ๓๓๕ (๑๒) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตุภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งการถูกลักต้องเป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม มิใช่เพียงทำเป็นงานอดิเรก หรือหากไม่บรรยายฟ้องว่าเจ้าของทรัพย์ประกอบอาชีพกสิกรรมก็ไม่เข้าอนุमतานี้ (ฎ.๑๐๘๓/๒๕๔๒) และต้องเป็นผลิตุภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ฎ.๑๑๖๖๒/๒๕๕๔ คำว่า “การกสิกรรม” หมายถึงการเพาะปลูก ไม้จึงไม่ใช่สัตว์ที่ได้มาจากการกสิกรรมตามที่โจทก์บรรยายมาในฟ้อง ที่ศาลล่างทั้งสองปรับบทลงโทษตามมาตรา ๓๓๕ (๑๒) จึงไม่ถูกต้อง

มาตรา ๓๓๕ วรรคสอง เป็นเหตุให้ได้รับโทษหนักขึ้น เนื่องจากกระทำผิดตามวรรคแรก ประกอบด้วยลักษณะตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป มีข้อสังเกตว่า หากเข้าสองเหตุแต่อยู่ใน อนุมาตราเดียวกัน เช่น ร่วมกันลักทรัพย์โดยมีอาวุธตาม (๗) จะไม่ปรับเข้าตามวรรคสองนี้

มาตรา ๓๓๕ วรรคสาม ผู้กระทำผิดจะต้องรับโทษสูงขึ้นอีก หากทรัพย์สินเป็นวัตถุที่ ถูกกระทำเป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่มีอาชัปกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบ กสิกรรม

ฎ. ๗๙๔๒/๒๕๕๑ จำเลยกับพวกร่วมกันลักทรัพย์รถยนต์ซึ่งติดตั้งอยู่บนรถไถนา อัน เป็นเครื่องกลของผู้เสียหายที่มีอาชัปกสิกรรม มีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมทำนาในเคหสถานใน เวลากลางวันโดยไ้ยานพาหนะ เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑) (๗) (๘) วรรคสาม

ฎ. ๔๐๐๔/๒๕๕๐ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยลักเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นเครื่องมืออันมีไว้สำหรับ ประกอบกสิกรรมทำนาไปโดยทุจริต แต่ไม่ได้บรรยายว่าเครื่องสูบน้ำเป็นเครื่องกลหรือ เครื่องจักรตามที่ระบุในมาตรา ๓๓๕ วรรคสาม การกระทำจึงไม่เป็นความผิดตามวรรคสาม

มาตรา ๓๓๕ วรรคสี่ หากเป็นการกระทำผิดโดยความจำใจหรือยากจนเหลือ
ทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย กฎหมายบัญญัติให้ศาลลงโทษน้อยลงโดยใช้
ระวางโทษตามมาตรา ๓๓๔ ได้ ซึ่งคำว่าความจำใจนั้นไม่ถึงขนาดต้องเป็นการจำเป็น
ตามมาตรา ๖๗ ที่เป็นเหตุยกเว้นโทษ

ฎ.๕๐๑/๒๕๐๘ จำเลยร่วมกันลักเปิด ราคา ๕๐ บาท ไม่ปรากฏว่ายากจนเหลือ
ทนทาน ไม่ได้การยกเว้นตามมาตรา ๓๓๕ วรรคท้าย

ฎ.๘๕๔๐/๒๕๔๔ รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายมีราคาถึง ๓๘,๐๐๐ บาท จึง
ไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีราคาเล็กน้อย ทั้งการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๕ วรรคสี่ จะลงโทษ
ตามมาตรา ๓๓๔ ได้นั้น ต้องปรากฏว่าเป็นการกระทำโดยความจำใจหรือความยากจน
เหลือทนทานอีกด้วย

ข้อสังเกต หากเข้ากรณีที่ถูกเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ แล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับ
บทลงโทษตามมาตรา ๓๓๔ อีก (ฎ.๓๖๕๐/๒๕๒๗)

มาตรา ๓๓๕ ทวิ

- เหตุที่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรานี้ คือ การลักพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว ซึ่งผู้กระทำความผิดต้องรู้ข้อเท็จจริงนั้นตาม มาตรา ๖๒ วรรคท้าย

พระพุทธรูป หมายถึง รูปหล่อและภาพถ่าย และส่วนหนึ่งส่วนใด เช่น พระเศียร พระกร แต่ไม่รวมถึงผงดินของขลังในพระพุทธรูป แม้จะถูกนำออกไปหาทำให้พระพุทธรูปขาดความ สมบูรณ์ไปไม่ (ฎ.๗๔๕/๒๕๒๐)

วัตถุในทางศาสนา นั้นจะเป็นของศาสนาใดก็ได้ เช่น พระพรหม รูปของพระเยซู พระ คัมภีร์ เป็นต้น

การจะผิดตามมาตรานี้ ต้องปรากฏว่า ทรัพย์ข้างต้นเป็นที่สักการะบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติด้วย การขุดได้พระพุทธรูปสัมฤทธิ์แล้วนำมาบูชาที่บ้าน เพื่อนบ้านมากราบไหว้ได้ ๓ วัน ก็ถูกลักไป ยังไม่พอฟังได้ว่าทรัพย์ดังกล่าวเป็นที่สักการะบูชา ของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ฎ.๑๐๒๔/๒๕๑๘) แต่การนำพระพุทธรูปซึ่ง เป็นที่สักการะบูชาของประชาชนไปเก็บซ่อนให้พ้นจากการโจรกรรม ก็ไม่ทำให้พระพุทธรูปนั้นพ้น จากการเป็นพระพุทธรูปที่เป็นที่สักการะ (ฎ.๒๗๑๒/๒๕๓๒)

หากกรณีเป็นไปตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ ววรรคแรก แล้ว และผู้กระทำได้กระทำในสถานที่
คือ วัด สำนักสงฆ์ สถานที่อื่นเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอื่นเป็นทรัพย์สินของ
แผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ต้องรับโทษหนักขึ้นอีกตามมาตรา ๓๓๕
ทวิ ววรรคสอง

ญ.๑๘๑๒/๒๕๒๗ พระพุทธรูปที่จำเลยลักไปตั้งไว้ที่มุมโต๊ะบูชาในห้องของหอสวด
มนต์ ถือไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินอื่นเป็นที่สักการบูชาของประชาชนตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ ววรรคแรก
แม้จะลักในวัดก็ไม่ใช่ความผิดตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ ววรรคสอง

มาตรา ๓๓๖ ทวิ

เหตุฉกรรจ์ที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง

ก. ลักทรัพย์โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ เช่น แต่งชุดลายพรางไปทำการลักทรัพย์

ข. ลักทรัพย์โดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ทั้งนี้ เป็นไปตามพรบ.อาวุธปืนฯ

ค. ลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม **การใช้รถเพื่อสะดวกในการกระทำความผิดต้องมีเจตนาแต่แรก** มิใช่ลักทรัพย์ที่อยู่บนรถที่ผู้กระทำความผิดขับเองหรือมีหน้าที่ขับรถอยู่แล้ว (ฎ.๔๓๕/๒๕๓๖)

ฎ.๑๔๘๖/๒๕๔๖ จำเลยมีเจตนาจะลักเงินสดที่อยู่ในกระเป๋าสะพายของผู้เสียหายที่วางอยู่ในรถที่จำเลยขับอยู่ก่อนแล้ว โดยใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหายให้ลงจากรถไปซื้อน้ำอัดลม แล้วถือโอกาสขับรถซึ่งมีกระเป๋าดังกล่าวหนีไป จำเลยไม่มีเจตนาที่จะใช้รถเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาเอาทรัพย์นั้นไปหรือให้พ้นจากการถูกจับกุม จึงไม่มีความผิดตามมาตรา ๓๓๖ ทวิ คงผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๔